

**UCHWAŁA NR III/14/2018
RADY MIEJSKIEJ W NOWYM TOMYŚLU**

z dnia 11 grudnia 2018 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018r. poz. 994 ze zm.) oraz 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2018r. poz. 1030 ze zm.) i art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2018r. poz. 1492) **Rada Miejska w Nowym Tomyślu uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się **Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2022**, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Nowego Tomyśla.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr III/14/2018
Rady Miejskiej w Nowym Tomyślu
z dnia 11 grudnia 2018 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2019-2022

Substancje chemiczne, które nas otaczają oraz które spożywamy, mają wpływ na nasze ciało, umysł i zachowanie. Istnieje jednak szczególna grupa substancji, które posiadają zdolność silnego i deformującego wpływu na ludzką świadomość i uzależniają. Są to substancje psychoaktywne zwane narkotykami jak amfetamina, kokaina, heroina, LSD, barbiturany, a ostatnio dopalacze.

Narkomania stanowi wyzwanie cywilizacyjne o zasięgu globalnym. Niesie ze sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób infekcyjnych (HIV, żółtaczka, gruźlica, choroby weneryczne). Ponadto narkomania ściśle związana jest z wieloma innymi problemami społecznymi takimi jak: ubóstwo, bezrobocie, prostytutka, przestępczość, bezdomność.

W Polsce w latach transformacji ustrojowej nastąpił wzrost podaży narkotyków i popytu na narkotyki, szczególnie wśród młodego pokolenia. Reklama farmaceutyków, oferująca leki na wszystkie problemy życiowe: ból, stres, starość, bezsenność, brak energii życiowej, wzmacniała tendencję do sięgania po środki narkotyczne i psychotropowe. Na przełomie lat 2003-2008 w Polsce odnotowano istotną poprawę sytuacji epidemiologicznej i zdrowotnej w zakresie narkotyków i narkomanii, w tym poprawę stanu zdrowia i bezpieczeństwa osób używających substancje psychoaktywne w sposób problemowy, jak i osób sięgających po nie w sposób incydentalny.

Niestety, te pozytywne tendencje zostały skonfrontowane w ciągu ostatnich lat z nowymi wyzwaniami, spośród których najbardziej widocznym społecznie stał się problem obrotu nowymi substancjami psychoaktywnymi, zwanymi „dopalaczami”.

Przeciwdziałanie narkomanii jest ważnym zadaniem samorządów gminnych w dziedzinie profilaktyki i ochrony zdrowia, szczególnie młodego pokolenia.

Zadania dotyczące przeciwdziałania narkomanii oparte zostały o ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. Zgodnie z treścią tej ustawy samorządy gmin uzyskały kompetencje do podjęcia działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów narkotykowych. Działania te, ujęte są w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2022 w Gminie Nowy Tomyśl, który opracowany został w oparciu o badania ESPAD z 2015r. oraz o raport z badań przeprowadzonych na terenie Gminy Nowy Tomyśl w maju 2018r. dotyczących zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży w Nowym Tomyślu, obejmujących również używanie narkotyków i dopalaczy.

Program przygotowany przez Pełnomocnika Burmistrza Nowego Tomyśla ds. Uzależnień oraz Komendę Powiatową Policji w Nowym Tomyślu.

Rozdział 1.

Cele, warunki realizacji i kierunki działań, wyznaczone zostały w oparciu o dostępne zasoby występujące na terenie Nowego Tomyśla Główny czynnik wspierający realizację zadań Programu:

- 1) Istniejąca świadomość wśród mieszkańców w zakresie niebezpieczeństw płynących z używania środków psychoaktywnych;
- 2) Brak przyzwolenia dorosłych obywateli naszego miasta na chociażby incydentalne branie narkotyków przez młodzież;
- 3) Wzrost zainteresowania społeczeństwa zdrowym stylem życia, wynikający z realizacji programów promocji zdrowia, kampanii społecznych i edukacyjnych.

Ograniczające słabe strony uwarunkowań realizacji zadań:

- 1) Brak ośrodka terapeutycznego dla osób uzależnionych od narkotyków na terenie Gminy;
- 2) Brak Ośrodków Interwencji Kryzysowych na naszym terenie;

3) Brak oferty dla młodzieży prawidłowego spędzania czasu wolnego.

Uwarunkowania planowanych działań:

- 1) Możliwość dotarcia do dzieci i młodzieży za pośrednictwem szkół i innych placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) Kadra Pedagogiczna nastawiona na wzmocnienie umiejętności społecznych uczniów;
- 3) Funkcjonowanie świetlic z programami socjoterapeutycznymi i profilaktycznymi dla dzieci, klubów sportowych, organizacji harcerskich, parafii, które udzielą wsparcia duchowego;
- 4) Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego dla osób z Problemem Narkotykowym;
- 5) Funkcjonowanie systemu pomocy społecznej wspomagającej finansowo i rzeczowo rodziny ubogie, wyrównującego deficyty materialne rodzin - Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- 6) Współpraca z Komendą Powiatową Policji w zakresie programu profilaktycznego „Dopalacze niszczą życie”.

Postawy młodzieży wobec narkotyków na terenie Gminy Nowy Tomyśl (na podstawie badań przeprowadzonych przez Fundację Bonum Humanum w maju 2018r. na reprezentatywnej grupie uczniów z terenu Gminy Nowy Tomyśl)

Badania wykazały, że nadal stosunkowo dużo młodych mieszkańców Gminy Nowy Tomyśl ma kontakt z tytoniem oraz narkotykami. Sięganie po papierosy jest ściśle związane z wiekiem ucznia. Do końca 13 roku życia przypadki nałogowego palenia papierosów są bardzo rzadkie (2,3%), wyraźnie wzrastają od 14 roku życia (17,9%). Bardziej rozpowszechnione jest używanie papierosów elektronicznych. Codziennie po e-papierosy sięga ponad 7% badanych uczniów, a sporadycznie 13%. E-papierosy są nieco bardziej popularne wśród młodszych uczniów. Aż 23% uczniów ze szkół podstawowych miała okazję eksperymentować lub regularnie stosować tę używkę. Najwyższy odsetek młodych osób, które zażywają narkotyki, takie jak marihuana lub haszysz wystąpił w grupie uczniów szkół ponadpodstawowych i wyniósł on 20%. Jest to poziom porównywalny dla populacji krajowej, chociaż nastąpił niewielki spadek.

Używanie dopalaczy wśród młodych mieszkańców Gminy Nowy Tomyśl jest na najniższym poziomie wśród uczniów szkół ponadpodstawowych, w porównaniu do wyników ogólnopolskich badań ESPAD z 2015r. W badaniu Gminy Nowy Tomyśl 5,1% uczniów szkół ponadpodstawowych kiedykolwiek używało dopalaczy, zaś w badaniu ESPAD odsetek uczniów, którzy kiedykolwiek używali dopalaczy wyniósł 10,3% w grupie gimnazjalistów, oraz 12,6% w grupie uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Niepokojącym jest fakt nadużywania przez młodzież leków bez wskazań medycznych. Raz lub kilka razy w tygodniu, lub codziennie używa leków 5,1% respondentów. 26,3% uczniów ze szkół ponadpodstawowych miało doświadczenia z zażywaniem leków bez wskazań medycznych. Kontakt z tą formą używek jest bardziej popularny wśród uczennic. Jednocześnie niepokojący jest względnie łatwy dostęp dzieci i młodzieży do substancji psychoaktywnych. Leki bez wskazań medycznych można kupić prawie w każdym supermarkecie. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw jakie wiążą się z zażywaniem narkotyków, leków i paleniem papierosów. Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, że rodzice często nie zauważają tego, że ich dzieci znajdują się pod wpływem narkotyków.

Rozdział 2. Cele i założenia programu

1. Cele programu

- 1) Ograniczanie zjawiska narkomanii poprzez prowadzenie oddziaływań wychowawczych i zapobiegawczych ukierunkowanych zwłaszcza na dzieci i młodzież;
- 2) Uświadamianie dzieci i młodzieży, a także osób dorosłych o negatywnych skutkach zażywania środków odurzających i psychotropowych, a także zapoznanie ich z odpowiedzialnością karną w świetle

obowiązujących uwarunkowań prawnych (ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii, kodeks karny, ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich);

- 3) Promowanie zdrowego stylu życia, w tym inspirowanie działań stwarzających alternatywy spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież (konkursy, turnieje, festyny) przy współpracy z Komendą Powiatową Policji w Nowym Tomyślu;
- 4) Zwiększanie świadomości, edukacji i poparcia dla działań podejmowanych na rzecz społeczności lokalnej;
- 5) Zwiększanie umiejętności i zasobów społecznych młodzieży, niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami życiowymi oraz wdrażanie form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży, opartych o kształtowanie dojrzałych postaw i wartości;
- 6) Współpraca samorządu z instytucjami i podmiotami pozarządowymi zajmującymi się zapobieganiem narkomanii;
- 7) Promocja zdrowego stylu życia mieszkańców;
- 8) Monitorowanie problemów narkotykowych na terenie Gminy Nowy Tomyśl w oparciu o dane statystyczne pozyskiwane przez Komendę Powiatową Policji.

Zadania programowe realizowane będą w trzech obszarach:

- profilaktyka zachowań ryzykownych,
- podnoszenie świadomości społeczeństwa na temat szkodliwych skutków zdrowotnych i społecznych wynikających z zażywania narkotyków oraz dopalaczy,
- diagnoza lokalna.

2. Adresaci działań programu

- 1) Dzieci i młodzież;
- 2) Rodzice i dzieci;
- 3) Kadra pedagogiczna;
- 4) Psycholodzy, terapeuci, lekarze;
- 5) Pracownicy, członkowie organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień;
- 6) Pozostała społeczność lokalna.

3. Realizatorzy programu

Koordynatorem programu jest Pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień, który realizuje założenia programu wraz z Komendą Powiatową Policji, Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Strażą Miejską w Nowym Tomyślu.

4. Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań są środki finansowe budżetu Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rozdział 3.

Zadania własne Gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii i odpowiadające im działania do realizacji

Zadanie 1 Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem narkomania

- 1) Udzielanie porad psychologicznych osobom przyjmującym narkotyki i członkom ich rodzin w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób z Problemem Narkotykowym;
- 2) Prowadzenie poradnictwa indywidualnego w zakresie pomocy udzielonej osobom uzależnionym od narkotyków oraz osobom w fazie „eksperymentowania z narkotykami”;
- 3) Finansowanie doposażenia placówek na potrzeby prowadzenia profilaktycznych programów młodzieżowych.

Wskaźniki: liczba udzielonych porad.

Zadanie 2 Udzielanie rodzinom, w których występuje problem narkotykowy, pomocy psychospołecznej i prawnej

- 1) Finansowanie Punktu Konsultacyjnego dla Osób z Problemem Narkotykowym, udzielającego porad osobom przyjmującym narkotyki, jak również członkom ich rodzin;
- 2) Opracowanie materiałów informacyjnych o możliwości uzyskania pomocy dla osób z problemem narkotykowym na terenie Gminy Nowy Tomyśl;
- 3) Szkolenie policjantów - dzielnicowych w zakresie postępowania z osobami uzależnionymi od narkotyków i dopalaczy;
- 4) Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczących wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznych.

Wskaźniki: liczba szkoleń i osób biorących udział w szkoleniach.

Zadanie 3 Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży

- 1) Realizacja na terenie szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych programów profilaktycznych;
- 2) Wspieranie i podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z osobami uzależnionymi biorącymi incydentalnie i zagrożonymi narkomanią oraz członkami ich rodzin, poprzez organizowanie lub dofinansowanie szkoleń;
- 3) Prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych, a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia;
- 4) Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie.

Wskaźniki: liczba uczniów objętych działaniami profilaktycznymi.

Zadanie 4 Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii

Wspieranie działań profilaktycznych organizowanych przez Komendę Powiatowa Policji w Nowym Tomyślu oraz szkoły i inne instytucje działające na rzecz rozwiązywania problemów narkotykowych;

Zadanie 5 Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i integrowanie ich ze środowiskiem lokalnym

Udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Tomyślu, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

Rozdział 4.

System monitoringu i ewaluacji

Burmistrz Nowego Tomyśla sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją programu i podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

Zakończenie

Prowadzenie działań wyznaczonych przez powyższy program opiera się na wykorzystaniu mocnych stron środowiska lokalnego Gminy Nowy Tomyśl, dostępnych środkach finansowych oraz integracji i ciągłego doskonalenia umiejętności specjalistów - profilaktyków pracujących na rzecz eliminowania zagrożeń społecznych w środowiskach, w których te zagrożenia występują.

Większość zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii będzie realizowana łącznie z zadaniami dotyczącymi przeciwdziałania alkoholizmowi i innym uzależnieniom, wyznaczonymi w rocznym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

**Preliminarz kosztów
wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2022**

§	Nazwa	Planowane wydatki na 2019r.	Uzasadnienie wraz z objaśnieniami
	Zwalczanie narkomanii	65.000,00	
4170	Wynagrodzenia bezosobowe	18.700,00	- umowy – zlecenia Punkt Konsultacyjny
4210	Zakup materiałów i wyposażenia	10.000,00	- doposażenie placówki lecznictwa odwykowego w sprzęt, artykuły papiernicze
4300	Zakup usług pozostałych	36.300,00	- programy profilaktyczne, - szkolenia grup zawodowych, - kampanie profilaktyczne, - prenumerata prasy.

Uzasadnienie
do Uchwały Nr III/14/2018
Rady Miejskiej w Nowym Tomyślu
z dnia 11 grudnia 2018r.
w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2022

Przeciwdziałanie narkomanii jest jednym z podstawowych i najbardziej aktualnych zadań samorządów gminnych w dziedzinie profilaktyki i ochrony zdrowia.

Zadania dotyczące przeciwdziałania narkomanii oparte zostały o ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Zgodnie z postanowieniami tej ustawy samorządy gmin uzyskały kompetencję do podjęcia działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów, które ujęte są w gminnym programie przeciwdziałania narkomanii.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2019-2022 w Gminie Nowy Tomyśl pozwoli na zajęcie się tą problematyką w sposób zorganizowany i kompleksowy.

W świetle powyższego uchwalenie przez Radę Miejską w Nowym Tomyślu tego Programu jest konieczne i uzasadnione.